

3803, 4274 ve 4459 sayılı kanunların köy okulu, öğretmen evi, köy sağlık memurları ve ebeleri evleri inşa ettirilmesiyle ilgili maddelerinin değiştirilmesi ve 5012 ve 5082 sayılı kanunların kaldırılması hakkında Kanun

(Resmî Gazete ile ilânı : 31 . V . 1948 - Sayı : 6919)

No.
5210

Kabul tarihi
24 . V . 1948

BİRİNCİ MADDE — Köy Enstitüsü mezunu öğretmenlerin tâyin edilecekleri okulların binalarıyla öğretmen evleri ve köy sağlık memurlarıyla köy ebelerinin hizmet görecekları bölge merkezlerinde bunlar için yapılacak evler, Millî Eğitim ve Bayındırlık Bakanlıkları tarafından tesbit edilecek veya onanacak tip plânlara göre valiliklerce aşağıdaki kaynaklardan sağlanacak yardımlarla yaptırılır:

a) Her yıl Devlet ve Özel İdareler Bütçelerinden ayrılacak ödeneklerden programa göre yapılması gereken işler gözönünde tutularak her İl'e düşecek hisse nakit veya ayın;

b) Bu kanunun 5 nci ve 6 nci maddeleri gereğince köylü yurttaşların çalışma mükellefiyetleri.

İKİNCİ MADDE — Her yıl yaptırılacak köy okullarıyla enstitü mezunu öğretmenlere, köy sağlık memurlarına ve köy ebelerine tahsis edilecek evlerin ve köy enstitülerinin inşaatında kullanılacak tomruklardan orman içinde ve bitişiginde bulunan ilcelerin ihtiyacı 3116 sayılı Orman Kanununun 19 ncu maddesine ve bunun dışında kalan İl ve İlcelerin ihtiyacı da 4274 sayılı Kanunun 24 ncu maddesinin son bendine göre Millî Eğitim ve Tarım Bakanlıklarının kararlaştıracakları esaslar ve fiyatlar dâhilinde Devlet Orman İşletmelerinin nakliyata elverişli istif yerlerinden sağlanır.

ÜÇÜNCÜ MADDE — Millî Eğitim Bakanlığı köy okullarıyla enstitü mezunu öğretmenlere, köy sağlık memurlarına ve köy ebelerine tahsis edilecek evlerin inşaatında kullanılacak malzemeyi 2490 sayılı Kanunun hükümleri dâhilinde toptan satınalıp İllere dağıtılabilir.

DÖRDÜNCÜ MADDE — İnşa ettirilmiş ve ettirilecek olan köy okulları, işlik ve diğer okul müstemilâtı, öğretmen, sağlık memuru ve ebe evleri köy tüzel kişiliği adına tescil edilir. Bunların daimî bakımı ve onarımı köye aittir.

BESİNCİ MADDE — Okul binası veya öğretmen, sağlık memuru ve ebe evi yaptırılacak köyün erkek halkından yaşları 18 - 50 arasında bulunanlar. (Bu yaşlar dâhil) İçişleri ve Çalışma Bakanlıklarının mütalâası alınarak Millî Eğitim Bakanlığınca hazırlanacak ve Bakanlar Kurulunca onanacak esaslara göre bu inşaat bizzat ve vasıtalarıyla çalıştırılır. Çalışma mükellefiyeti köylünün başlıca istihsal faaliyeti zamanlarının dışında ve yılda (20) günü geçmemek üzere düzenlenir. Okula eklenecek dersane, yemekhane, çamaşırhık, işlik ve depo gibi yapılarla bunlarla ilgili yollar ve su yolları yapılması ve bunların onarılması da çalışma mükellefiyetine dâhildir.

ALTINCI MADDE — Çalışma mükellefiyetine tâbi olanlar bunu bizzat çalışarak, yerine rızasıyla ehil birini çalıştırarak veyahut mahallî rayice göre tespit

edilecek bedeli ödeyerek ifa ederler. Bu bedel her gün için bir liradan az ve iki liradan çok olamaz. Nakil vasıtalarıyla çalışanlardan hayvaniyle çalışanların bir günlük işi iki, tekerlekli vasıtalarıyla çalışanların bir günlük işi üç günlük sayılır. Çalışmayacak derecede mâlûl ve aynı zamanda fakir olanlar çalışma mükellefiyetine tâbi tutulmaz.

YEDİNCİ MADDE — Bu kanunun 5 nci ve 6 ncı maddelerinde yazılı çalışma mükellefiyetine tâbi olanlardan:

a) Mâzeretsiz olarak işe gelmeyenler veya işten kaçanlar, çalışmadıkları hergün için köy ihtiyar heyetleri kararıyla mahallî rayice göre takdir olunacak işçi ücreti verirler. Bu suretle alınacak ücretin tutarı beher gün için iki lirayı geçmemek üzere hesaplanır. Kararlar alâkadarlara tebliğ olunur.

b) Kendilerinden amele ücreti alınmasına karar verilenler tebliğ tarihinden itibaren on gün içinde işe gelmemelerinin mâzerete dayandığı veya takdir olunan ücretin rayice uygun olmadığı sebeplerine inhisar etmek üzere köyün bağlı bulunduğu idarî mercie itirazda bulunabilirler. Bu merciler tarafından verilecek kararlara söz yoktur.

c) 5 nci ve 6 ncı maddelere göre ödenecek bedenî mükellefiyet bedelini vermiyenlerden bu para Tahsili Emval Kanununa göre alınarak köy sandıklarına yatırılır.

d) Çalışma mükellefiyetine tâbi olanların çalıştırılmasında kayıtsızlığı veya işi aksatacak fena halleri görülen muhtar ve ihtiyar heyeti üyeleri hakkında 4274 sayılı Kanunun 20 nci maddesi tatbik olunur.

SEKİZİNCİ MADDE — Millî Eğitim müdürlüklerinde okul binalarının, öğretmen, sağlık memuru ve ebe evlerinin inşaatına ait teknik işlerle uğraşmak üzere geçici olarak yapı ustası ve kalfası, fen memuru, mühendis ve mimar, bekçi ve işçi kullanılabilir.

Bu elemanların teknik faaliyeti ve okulların inşaatı bayındırlık müdürlüklerinde denetlenir.

DOKUZUNCU MADDE — Köy okullarıyla öğretmen, sağlık memuru ve ebe evlerinin ve köy enstitülerinin inşaatında kullanılacak bütün malzemenin Devlet Demir ve Denizyolları vasıtalarıyla taşınmasında nakliye bedelleri Millî Eğitim ve Ulaştırma Bakanlıkları arasında kararlaştırılacak esaslar dâhilinde Ulaştırma Bakanlığınca tescil edilecek tenzilâtlı özel târife üzerinden ödenir.

ONUNCU MADDE — 4274 sayılı Kanunun 20 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

Madde 20. — Köy okullarının sıra, masa, yazıtahtası, harîta, tebeşir, soba, odun, gömür, lâmba, petrol, süpürge gibi daimî ihtiyaçlarını temin etmek üzere köy bütçelerine köyün gelir kaynaklarıyla uygun olarak tahsisat konur.

Okulun bu ihtiyaçlarını bütçenin tanziminden bir ay evvel köy muhtar ve ihtiyar heyetine eğitim ve öğretmenler yazı ile bildirirler.

Köyün geliri müsait olduğu halde bu tahsisatı bütçelerine koymıyan muhtar ve ihtiyar heyeti üyeleri hakkında köyün bağlı bulunduğu il veya ilçe idare heyetleri kararıyla Köy Kanununun 27 nci maddesinde yazılı ceza tatbik olunur. Hükmolunan para cezasını vermiyenlerden bu para Tahsili Emval Kanununa göre tahsil edilir. İdare heyetlerinin bu husustaki kararları kesin olup bunlar aleyhine hiçbir mercie başvurulamaz.

Bu maddeye göre tahsil olunan paralarla ve ihtiyar heyeti kararıyla okulun birinci fıkrada yazılı ihtiyaçları temin olunur.

ON BİRİNCİ MADDE — 4274 sayılı Kanunun 21 nci madesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

Madde 21. — 19 ncu ve 20 nci maddelerde yazılı işlerin karşılığı olan tahsisatı zamanında bütçelerine koymayan köyler için bu tahsisat, bütçeleri tasdika salâhiyetli idare âmirleri tarafından doğrudan doğruya konur.

ON İKİNCİ MADDE — 4274 sayılı Kanunun 39 ncu madesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

Madde 39. — Köy enstitüsü idareleri, enstitünün kesimine giren bütün köyleri tesbit ve tetkik ederek bu köylerin her biri hakkında gereken bilgileri toplarlar. Köylerin durumlarına ve ihtiyaçlarına göre enstitüden mezun olacak eğitim ve öğretmenlerin gönderilecekleri köylerle bu köylerden 2 nci maddeye göre teşkil edilecek bölgeler hakkındaki tekliflerini Millî Eğitim müdürlüklerine bildirirler. Bu teklifler valiliğin mütalâasıyla beraber tasdik edilmek üzere Millî Eğitim Bakanlığına gönderilir.

ON ÜÇÜNCÜ MADDE — 4274 sayılı Kanunun 59 ncu madesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

Madde 59. — Bu kanunun 13, 14, 19, 20 ve 24 ncü maddeleriyle 3803 sayılı Kanunun 14 ncü maddesinde yazılı hizmetler; 442 sayılı Köy Kanununun 12 nci maddesiyle mecburi sayılan işlerdendir.

Köyün mecburi işleriyle bu kanunda yazılı diğer işlerin vaktinde ve gereken şekilde yapılıp yapılmadıklarını vali, kaymakam ve bucak müdürleri takip ve muhakeme ederler.

ON DÖRDÜNCÜ MADDE — 4459 sayılı Kanunun, 2 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

Madde 2. — Birinci sınıf köy ebeleri ve köy sağlık memurları, 5129 sayılı Kanunun 1 nci maddesi gereğince, köy öğretmenleri gibi aylık alırlar. Ancak bunların aylıklarının arttırılması için, öğretmenlerde olduğu gibi ders yılı hizmet yılı olarak sayılır.

Köy enstitülerinden mezun olan köy sağlık memurları, askerlikleri halinde, köy-enstitülerinden mezun öğretmenler gibi 3803 sayılı Kanunun 9 ncu maddesi hükümine tâbidirler.

Birinci sınıf köy ebeleri ve köy sağlık memurları 3803 ve 4274 sayılı kanunlarla köy öğretmenlerine temin edilen her türlü haklarından da faydalanırlar.

İkinci sınıf köy ebeleri, birinci sınıf köy ebeleriyle sağlık memurlarının bu haklarından faydalanamazlar.

ON BEŞİNCİ MADDE — 3803 sayılı Kanunun 16 nci maddesiyle 4274 sayılı Kanunun 22, 23, 25, 26, 38, 41, 42 nci maddeleri ve 5012 ve 5082 sayılı kanunlar kaldırılmıştır.

GEÇİCİ BİRİNCİ MADDE — 1948 yılı Bütçe Kanununa bağlı (A) işaretli cetvelin Millî Eğitim Bakanlığı kısmındaki 560 nci (Geçici hizmetliler ücreti) bölümüne (100 000) lira ve 606 nci (İllere) bölümünün 3 ncü (İlkokul yapıları için yapılacak para ve ayın yardım için) maddesine (6 000 000) lira ek ödenek verilmiştir.

GEÇİCİ İKİNCİ MADDE — 1948 yılı Bütçe Kanununa bağlı (R) işaretli cetvelin Millî Eğitim Bakanlığı kısmına, ilişik formül eklenmiştir.

ON ALTINCI MADDE — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

ON YEDİNCİ MADDE — Bu kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

27 Mayıs 1948

1948 yılı Bütçe Kanununa bağlı (R) işaretli cetvelin Millî Eğitim Bakanlığı kısmına eklenecek formül

B. : 606 - M. : 3 — İlkokul yapıları için yapılacak para ve ayın yardımı için

Köy okulları inşaatı için alınacak her türlü yapı malzemesi satın alınması, bunların taşıma ve gerekli imal giderleri, bu işlerde çalıştırılacak usta ve işçi gündelikleri ve bunların kanuni yollukları, taşıt kiralariyle işletme giderleri.

Cumhurbaşkanlığına yazılan tezkerenin tarih ve numarası

: 25 . V . 1948 ve 1/346

Bu kanunun ilânının Başbakanlığa bildirildiğine dair Cumhurbaşkanlığından gelen tezkerenin tarih ve numarası

: 27 . V . 1948 ve 4/323

Bu kanunun görüşmelerini gösteren tutanakların cilt ve sayfa numaraları

Cilt

Sayfa

: 11

260,261,351,372:374,374:381,381:

382,422:447,454:474,475,486,488:492